

DE STER.

Half-Maandelijksch Tijdschrift van de Heiligen
der laatste Dagen.

Zoo zijt dan lankmoedig, broeders! tot de toekomst des Heeren. Ziet, de landman verwacht de kostelijke vrucht des lands, lankmoedig zijnde over dezelve, totdat het den vroegen en spaden regen zal hebben ontvangen. Weest gij ook lankmoedig, versterkt uwe harten; want de toekomst des Heeren genaakt.

Jak. 5 : 7—8.

No. 18.

15 September 1904.

9de Jaargang.

EEUWIGE STRAF.

De leer der zaligheid voor de dooden — het prediken van het evangelie aan de geesten der afgestorvenen in het doodenrijk en het verrichten van plaatsvervangend werk door de levenden in het vleesch voor de overledenen — wordt door sommigen bestreden met de bewering, dat zij in botsing komt met het leerstuk der eeuwige straf. Volgens die lieden mogen wij voor hen, die het Evangelie van Christus niet gehoord hebben, en voor degenen, die het wél gehoord maar verworpen hebben, en gestorven zijn, geen hoop meer koesteren: zij zijn voor eeuwig verloren. Voor die meening denkt men grond te vinden in verschillende bijbelteksten, o. a. in de woorden van Matth. 25 : 41, welke luiden: „Gaaf weg van mij, gij vervloekten! in het eeuwige vuur, hetwelk den duivel en zijnen engelen bereid is.” Eeuwig vuur, eeuwige pijn: eeuwig smartlijden derhalve; nimmer verlossing.

„Wanneer God een eenige mug gelaste,” zoo lazen wij ergens, „alle duizend jaren een druppeltje water te drinken, en dat zoo lang totdat zij alle fonteinen der wereld, alle beken, alle rivieren, alle kanalen, alle zeeën leeg gemaakt had, hoeveel millioenen maal millioenen jaren zouden er voorbijgaan, eer ze alleen de Donau uitgedronken had. Maar, och! hoe gaarne zouden de verdoemden zoolang lijden, totdat alle wateren leeggedronken waren, dewijl hun lijden dan nog eenmaal een einde zou nemen; doch dit is hen plat afgeslagen, 't moet eeuwig! eeuwig! zijn. Wanneer ik eens tot de plaats der verdoemden met deze nieuwstijding afgezonden wierd: gij verdoemden, hoort mij allen eens aan; van dit oogenblik af zal een slak, die toch het allertraagste dier des geheelen aardbodems is, beginnen te kruipen, de geheele wereld door, door alle oorden, over alle bergen en rotsen, en nadat deze slak dat alles gedaan heeft, alsdan zal God zich uwer ontfermen, och! wat zou dat voor de verdoemden een gewenschte tijding zijn. Allen zouden

ze hunne handen uit de vuurvlammen ten hoogen Hemel opheffen, en God dankzeggen; maar te vergeefs, ook dit zal hen niet mogen gebeuren, maar eeuwig! eeuwig! eeuwig! O, eeuwigheid! gij zijt een graf zonder grond, een nacht zonder morgenstond, een doolhof zonder uitgangen, een gesloten gevangenis, welker sleutel in den grondeloozen afgrond geworpen is!"

Allerverschrikkelijkst wordt het lot der ongelukkigen uitgeschilderd. Wij meenen niet beter te kunnen doen dan hier het eerste gedeelte van den derden zang uit „De Hel” van Dante aan te halen. Dante komt met Virgilius tot vóór de Poort der Hel, met haar schrikverwekkend opschrift, en geeft daarvan deze beschrijving (de navolging is van Bilderdijk):

..... „Welk een schrikvertooning!

De wolken scheiden zich; een ontoegankbre woning
Doet onder de aard zich op, die voor mijn voeten berst,
En als een kerkerdeur op de ijzren naven knerst.
Een scheemrend pad, omheind van ijfel en abeelen,
Leidt nederwaarts; ik volg; en duizenden van keelen
Vervullen 't aaklig hol met jammren, en geklag
Dat weêrgalmt door een lucht, verstoken van den dag,
Het gillende ach en wee, het zuchten, kermen, janken.
Het huilen, snikken, smelt met duizenden van klanken,
In 't boezemkloppen en het plettren van het hoofd,
Tot ééne afgrijsbre stem, die 't zelfgevoel verdooft.
Vervloeking, spijt, berouw, in duizenden van talen
Door éen gemengeld, en verdubbeld duizendmalen,
Zijn onerkenbaar in dit ijslijk noodgeluid;
Doch wanhoops gruwbre kreet stijgt boven alles uit.
Mijn hart versmelt; ik beef; mijn knieën wagglen, knikken,
Wat wake ik, Hemel, in dit treurtooneel van schrikken!
Dus riep ik; maar een geest blies me adem in en moed.
Toen hief ik de oogen, en een sombre fakkelgloed
Deed me in een nevelwolk een stalen poort aanschouwen,
En 't vreeslijk bovenschrijf, in diamant gehouwen:
„Hier tuchtigt de Oppermacht met nimmer eindre straf.
„Die intreedt, legg' de hoop voor eeuwig, eeuwig af!”

De Profet der laatste dagen, Joseph Smith, verkondigde een gansch andere leer. Het kostelijke licht der openbaring gaf hem een inzicht in den waren aard dezer zaak. Er is eene prediking aan de afgestorvenen, zoodat zij, alhoewel zij geoordeeld zullen worden naar den mensch in het vleesch, leven zouden naar God in den geest. Dit sluit in zich, dat de straf, aan ongehoorzamen opgelegd, niet eeuwig door hen geleden wordt. Deze leer werd ook door Petrus verkondigd, zooals uit zijn eersten brief blijkt (3 : 18—20; 4 : 6). En hierop zinspeelt

ook Dante bij zijne beschrijving van den eersten der negen Hellekringen, waar zich, zoo zegt hij, degenen bevinden, die ongedoopt gestorven zijn, zonder gelegenheid te hebben gehad om den weg ter zaligheid te leeren kennen. Zij smachten naar de aanschouwing Gods, die hun echter nimmer ten deel kan vallen. Hij zegt:

„Mijn Meester sprak: „Gij ziet die schimmen varen,
„En vraagt mij niets? Aleer gij verder gaat,
„Zij u bekend dat zij geen boezen waren.

„Toch hebben hun verdiensten niet gebaat,
„Omdat geen Doop hun deel heeft mogen wezen,
„Die poorte des Geloofs, waarin gij staat!

„Zij leefden vóór het Christendom, en prezen
„Daarom den Heer, die niets ten halven duldt,
„Niet naar den eisch. Ik zelf ben een van dezen.

„Door zulk gemis, en om geen andre schuld,
„Zijn wij gedoemd; en Hopeloos Verlangen
„Is heel de straf die hier ons hart vervult.”

'k Voelde op dat woord een innig boezemprangen,
Omdat ik Mannen van onsterfelijke eer
Hier, zwevende, in den *limbus* zag gevangen.

„Ai, zeg mij toch, mijn Meester! zeg mij, Heer!
Zoo ving ik aan, om me in 't geloof te sterken,
Dat neerblikt en de dwaling is niet meer:

„Kwam dan niet één, door zijne of andrer werken.
„Nog nooit van hier ter gindscher zaligheid?”
't Bedekte woord deed hem mijn doel bemerken;

Hij sprak: „Nog kort was hier mijn plaats bereid,
„Wanneer tot ons een Machtige zich keerde,
„Het hoofd gekroond met hemelmajesteit.

„Hij voerde d' eersten Mensch dien God formeerde,
„En Abel mede, en die de „Oprechte” heet,
„En Mozes, die Gods wet verkondde en eerde,

„De Aartsvaders, met den Koning en Profet,
„En al de zoons uit Israël geboren,
„En Rachel, zij, om wie hij zooveel deed.

„Deze en veel meer verhief Hij tot de chooren
„Der Zaligen: want weet, éer Hij verscheen,
„Zag daar geen ziel de redding zich beschoren!””

In zijne aantekeningen zegt ten Kate, de vertaler van het zooveen aangehaalde, dat met die „Machtige” Christus bedoeld wordt, wiens naam het niet geoorloofd was in de Hel uit te spreken. De groote Dante laat in zijn beroemd dichtstuk echter den Heiland heel iets anders verrichten dan Petrus ons vertelt. Van den dichter vernemen wij niets van eene verkondiging aan afgestorvenen, terwijl de Apostel ons mededeelt, dat de Zaligmaker predikte aan geesten, en wel aan de geesten, die in Noach's tijd ongehoorzaam geweest waren aan de roepstem van dien prediker der gerechtigheid. De alles-verzwelgende vloed had hun aardse leven afgesneden, en de geesten dier ongehoorzamen kwamen in ketenen der duisternis, in de „gevangenis”. Het was een gedeelte van de zending des Verlossers, „de gebondenen uit te voeren uit de gevangenis, en uit het gevangenhuis, die in duisternis zitten” (Jesaja 42 ; 7), welk werk Hij ongetwijfeld volbracht heeft. En niet alleen was het in de Schriften beloofd, dat degenen, die in de dagen van Noach het evangelie verwierpen, bezocht zouden worden, maar hetzelfde is voorzeggd aangaande degenen, die in de dagen van des Heilands komst het evangelie verwerpen. Er valt niet te twijfelen aan de beteekenis van Jesaja's woorden als hij, na het beschrijven van de oordeelen, die bij de komst van den Zoon des menschen op de goddeloozen zullen komen, zegt: „En het zal geschieden te dien dage, dat de Heere bezoeking doen zal over de heirscharen des hoogen in de hoogte, en over de koningen des aardbodems op den aardbodem. En zij zullen zamenvergaderd worden, gelijk de gevangenen in eenen put, en zij zullen besloten worden in eene gevangenis, *maar na vele dagen weder bezocht worden* (Jesaja (24 : 21, 22). De uitdrukkingen „hel”, „gevangenis”, „doodenrijk”, en „geestenwereld” worden dikwijls synoniem gebruikt. Het Roomsche-Katholieke en ook Protestantsche leerstuk van de „nederdaling ter Helle” van Christus blijkt dus op goede gronden te berusten. Over dit punt zegt een geleerd schrijver:

„Nedergedaald ter Helle,” deze spreekwijze, in de XII Geloofsartikelen gebezigd, geeft niets anders te kennen, dan dat de Heer, begravens zijnde, in den staat des doods, in het doodenrijk, heeft verkeerd. Blijkbaar is zij ontleend uit het woord van den XVIIden Psalm: „Gij zult mijne ziel niet in de hel (d. i. het doodenrijk) verlaten.” Eerst in de IVde eeuw werd de uitdrukking „nedergedaald ter Helle” in de Westersche kerk aan de Apostolische belijdenis toegevoegd. Nu begon men dan ook al spoedig het woord „Hel” niet van het doodenrijk in 't algemeen, maar bepaaldelijk van de plaats der verdoemden te verstaan. Sommigen beweerden dat Christus de zielen der ontslapen vromen van het Oude Verbond was gaan verlossen uit den zoogenaamden Voorburch der Heiligen. — De bekende uitspraken uit den Isten Brief van Petrus (III : 19—21, IV : 6), waarop dit leerstuk gegrond is, meenen wij aldus te moeten verstaan, dat daar werkelijk van een

eigenlijk gezegde verschijning of openbaring van den gestorven en begraven Heer in de waereld der geesten, en wel bepaald onder hare ongelukkige bewoners, gesproken wordt. Aan dezen heeft Hij het Evangelie verkondigd, opdat zij, geoordeeld naar den mensch in 't vleesch, leven zouden naar God in den geest" (Dr. J. J. VAN OOSTERZEE, „Leerredenen over den Heidelb. Catechismus," Iste deel. Zond. XVI, blz. 384, 395).

Maar, zullen sommigen zeggen, als er gepredikt wordt in de geestenwereld, als de gebondenen uit de gevangenis en uit de duisternis gevoerd worden, wat moeten wij dan verstaan met „eeuwige straf"? Wij antwoorden, dat de Schrift nooit geleerd heeft dat een gestraft zondaar eeuwig in pijn blijven zal. Zulk een leer kon alleen haar ontstaan vinden in de donkere eeuwen van afval, toen lieden, die de leiding van den Heiligen Geest niet kenden, hunne vreeselijke dogma's formuleerden.

In de maand Maart 1830 verklaarde de Heere, door middel van den Profeet Joseph Smith, de beteekenis van de uitdrukkingen „eeuwige straf" en „eindelooze straf". In die verklaring wordt gezegd (Leer en Verbonden, Afd. 19 : 10—12): „Ziet de verborgenheid der godzaligheid, hoe groot is zij? Want, ziet, ik ben Eindeloos, en de straf, die van mijne hand gegeven wordt, is eindelooze straf, want Eindeloos is mijn naam; daarom:

„Eeuwige straf is God's straf.

„Eindelooze straf is God's straf."

Bij het bespreken van dit punt in „Het Evangelie" zegt B. H. Roberts: „De straf krijgt haar naam van hem die haar toedient; en, daar God Eindeloos is, wordt de straf, die Hij oplegt, eindeloos of eeuwig genoemd. En inderdaad bestaat de straf eeuwig, en staat gereed om toegepast te worden op degenen, die de wetten der gerechtigheid overtreden. Maar omdat de straf eeuwig gereed staat om eenige wet, die verbroken moge worden, te handhaven, volgt daaruit niet noodwendig, dat lieden, die de wet overtreden eeuwig straf zullen hebben te ondergaan. De barmhartigheid zal, ofschoon haar niet vergund wordt de gerechtigheid te berooven, ergens en te eeniger tijd naar voren treden en haar eigen opeischen, den wetsovertreder toestaande straf te ondergaan niet langer dan noodig is om de wet te handhaven en de redelijke eischen der gerechtigheid, te bevredigen. Hieruit mogen wij besluiten, dat, terwijl de handelingen der menschen in dezen proeftijd zeer veel invloed zullen hebben op hunnen staat in het toekomstige leven, deze handelingen niet, in alle gevallen, den rang der menschen voor de eeuwigheid vaststellen".

Hoe bemoedigend is die leer! 's Menschen hoop wordt vergroot en men krijgt edeler begrippen van het karakter der Godheid, en de bewondering voor haar neemt toe. Er is eene verwachting voor de mil-

lioenen, die gestorven zijn zonder van Christus gehoord te hebben. Volgens „Petermanns Mitteilungen” bedraagt de bevolking der aarde op het oogenblik 1,508,300.000 zielen. Aangenomen dat een derde van dit aantal nog maar belijdende Christenen zijn (welke schatting zeker niet te laag is), dan zou men zonder de leer van de zaligheid voor de dooden toch nog voor deze ernstige vraag staan: Wat zal het lot zijn van dit grootste gedeelte van de kinderen Gods, die nooit gehoord hebben van Christus en niets weten van den Christelijken Godsdienst? Wij zeggen: zij gaan niet voor eeuwig verloren, maar in de voorzienigheid des Heeren zullen zij het evangelie hooren, en plaatsvervangers zullen de noodzakelijke plechtigheden voor hen ondergaan.

Het werk voor de dooden hier breedvoerig te bespreken, ligt niet in het bestek van dit opstel. Den lezer, voor wien deze leer nieuw is, raden wij aan eens met aandacht 1 Corinthe 15 : 19 en 29 en Hebreë 11 : 39 en 40 te lezen. Wij willen nog even terugkomen op het „eeuwige vuur”. In het Boek van Mormon (Alma 12 : 17) wordt gezegd, dat de pijnen der goddeloozen zullen zijn *als* een meer van vuur en zwavel, welks vlammen voor eeuwig en eeuwig opstijgen. Dit meer van vuur en zwavel is *eindelooze wroeging* (Zie 2 Nephi 9 : 26). Deze eindelooze wroeging bestaat eeuwig als de straf voor onboetvaardige zondaars: ieder-een neemt er deel aan in zulk een mate en voor zoolang als noodig is om de eischen der gerechtigheid te bevredigen. Alma's getuigenis in Mosiah 27 : 29 is in verband hiermede allermerkwaardigst: „Mijn ziel is verlost geworden uit de gal der bitterheid en de banden der goddeloosheid. Ik was in den donkersten afgrond, maar nu aanschouw ik het wonderlijke licht Gods. *Mijne ziel was gepijnigd met eeuwig wroeging*, maar ik ben losgerukt en mijne ziel wordt niet meer gepijnigd”. Men kan dus tijdelijk met „eeuwige wroeging” gekweld worden, tijdelijk een „eeuwige straf” ondergaan. Vele personen hebben in den „Tachtigjarigen Oorlog” gestreden, maar hoevelen zouden al dien tijd gevochten hebben? Al strede zij maar twee, drie of tien jaren mee, toch waren zij deelhebbers aan den worstelstrijd van tachtig jaren. Zoo met ons onderwerp: iemand kan tien, twintig, honderd of tweehonderd jaren onder de straf van den Eeuwige zijn, een „eindelooze straf” ondergaan, en na afloop van den bepaalden tijd weer vrij worden. Een gevangenis kan wel tweehonderd jaren staan, terwijl niemand er zoolang in vertoeft. Maar velen, die er in geweest zijn, kunnen getuigen dat zij in de „tweehonderdjarige gevangenis” geweest zijn, evenals Alma verklaren kon, dat zijn ziel gepijnigd was met „eeuwige wroeging” en later niet meer gepijnigd werd.

I. K.

ROTTERDAMSCHER CONFERENTIE.

Zondag 11 September 1904 werd te Rotterdam in de zaal „Excelsior”, St. Janstraat 15, de halfjaarlijksche Rotterdamsche Conferentie gehouden, bijgewoond door de volgende autoriteiten en zendingen: Zendingspresident Willard T. Cannon, President Nicholas G. Smith, Ira Elmer, Charles W. Wood en Harm Bell van de Amsterdamsche Conferentie; Joseph M. Woodland en Jans Tingen van de Groninger Conferentie; Uffo Uffens, Petrus W. de Hart en Reindert Schouten van de Arnhemsche Conferentie; Jacob H. Trayner en Iemke Kooijman van het zendingskantoor; Merrill Nibley en Preston Nibley van de Duitse Zending; benevens al de zendingen van de Rotterdamsche conferentie.

President Herbert van Dam Jr. leidde de bijeenkomsten. De eerste ving aan om 10 uur des morgens met het zingen van het lied „O, mijn Vader”. Ouderling Wilcox deed het gebed, waarna de Rotterdamsche Zangvereniging „Hoop van Israël” zong: „D' aarde met haar bloemenzegen”. De leider der vergadering stelde hierna de algemeene autoriteiten van de Kerk en der zending voor, o. w. de volgende in de Rotterdamsche conferentie werkende zendingen: President Herbert van Dam Jr. en Ouderlingen Christiaan F. E. Weening Jr., Gabriël J. Neerings, Delbert E. Wilcox, Park Kenner, Clyde A. Hammond, Arnold van Limburg, Bakke Postma, Laurence Y. Thatcher, Henry Noorda en John Roghaar. Allen werden eenparig ondersteund in hunne roeping.

President van Dam gaf zijne blijdschap te kennen, met zooveel eene conferentie te kunnen houden, en weidde vervolgens uit over den vooruitgang des werks. Hij kon mededeelen, dat er in de eerste 8 maanden van het loopende jaar in deze conferentie 19 personen méér gedoopt waren dan in hetzelfde tijdvak van 1903. Ouderling Van Limburg, die daarna sprak, zeide: het Mormonisme is gelijk aan een oceaan; zooals de wateren samenstromen in den oceaan, zoo vloeien al de waarheden, die men in de verschillende secten verspreid vindt, samen in het Mormonisme. Hij behandelde vervolgens enkele belangrijke openbaringen, in deze bedeeling gegeven. Het zangkoor zong het „Te Deum”, waarna het woord aan Ouderling Wood gegeven werd, die een krachtige getuigenis van de waarheid des evangelies aflegde, er op wijzende, dat men niet bejaard behoeft te zijn om van den Heere een getuigenis te kunnen ontvangen. Alsnu kwam Ouderling Weening aan het Woord. Deze las gedeelten voor uit den 107den en 108den Psalm, besprak in verband daarmee de vergadering van de Heiligen der Laatste Dagen, de redenen die wij hebben om den Heere te loven, en wees o. a. met klem op de herstelling van het Melchizedeksche Priesterchap. Na het zingen van „Wij danken U, Heer, voor profeten”, werd deze bijeenkomst met dankzegging gesloten.

De avondvergadering begon om 6 uur. Na zingen van de vergaderden en gebed, zong het koor het „Bondslied”. Het eerst sprak Ouderling Smith, die aantoonde, dat er in onze Kerk volkomen vrijheid bestaat om vóór of tegen een der ambtenaren te stemmen. Men beweert in de wereld vaak het tegendeel, zeide spreker. Ook wordt er gezegd, dat wij ontwikkeling tegenstaan; het tegendeel is waar. Naar aanleiding van Spreuken 4 : 7—9 wees spreker op de groote voorliefde, die al onze leiders voor opvoeding hebben. President Cannon, daarna aan het woord gekomen, besprak het voorbeeidig leven van Christus en de handelwijze der menschen in deze dagen. De Christenen hebben ergens behoefte aan. Wij komen aan die behoefte voldoen. Onze kerk, de Kerk van Christus, de ware gemeente des Heeren, zal ware eenheid brengen. Tot staving van deze bewering gaf spreker een kort overzicht van onze kerkgeschiedenis, wijzende op den vooruitgang op maatschappelijk zoowel als geestelijk gebied. Met een krachtige getuigenis besloot spreker zijn belangwekkende rede. Na een lied van het koor: „O God, verlaat mij niet”, werd aan Ouderling Kooijman het woord gegeven. Deze onderstreepte het gesprokene en wees op de noodzakelijkheid van menschelijke autoriteiten met goddelijk gezag, om in den naam des Heeren te mogen handelen.

In beide vergaderingen heerschte een uitstekende geest. Des avondscheen het een oogenblik, dat de goede orde verstoord zoude worden, maar weldra werd er weder de striktste aandacht verleend. Uit vele plaatsen waren er bezoekers gekomen. De Rotterdamsche leden waren in grooten getale aanwezig, ook vreemdelingen. Het weder was den ganschen dag allervoortreffelijkst. Wij gelooven, dat de goede gevolgen dezer conferentie, die een bezieling was voor alle aanwezigen, zich in de naaste toekomst zullen vertoonen.

De gewone raadsvergadering der zendelingen had Zaterdag 10 September plaats.

IEMKE KOOIJMAN, *Secr.*

ONTSLAG.

Ouderling Gerard J. S. Abels en echtgenoot, Margaret Abels, zijn eervol ontslagen van hunne werkzaamheden in deze zending. Ouderling Abels heeft sedert zestien maanden over de Arnheemsche Conferentie gepresideerd.

AANGEKOMEN.

Ouderling John Roghaar. Hem is de Rotterdamsche Conferentie als arbeidsveld aangewezen.

DE STER.

Nederlandsch Orgaan van de Heiligen der laatste Dagen.

EEN MERKWAARDIG KERKGEBOUW.

Woensdag 31 Augustus is te Spiers met groote plechtigheid de kerk ingewijd, die daar gebouwd is ter nagedachtenis van de Protestatie op den Rijksdag van Spiers van 1529, waaraan het Protestantisme zijn naam ontleent. De eerste steen werd in 1893 gelegd. De bouwmeesters zijn Flügge en Normann te Essen; de stijl van de kerk is Gotisch. Zij staat op een ruim plein in het nieuwe stadsgedeelte. Aan den Rijn zou zij wel beter uitgekomen zijn, maar de oude dom gedooft geen tweede bouwwerk van beteekenis naast zich. De kerk is uit grijze zandsteen opgetrokken en met beschilderde glasramen versierd. De Deutsche bladen loven de bouwmeesters om hun werk. De kosten zijn ongeveer twee millioen mark geweest.

Dinsdag 30 Augustus werd in het portaal der kerk alvast een standbeeld van Luther onthuld. Volgens een krant is het geen geïdealiseerde figuur, maar de man zooals hij geweest is, eenigszins lomp van gestalte, met een groot hoofd op de schouders. Zijn vuist is gebald, onder zijn voeten vertreedt hij de pauselijke bul. Om dit beeld hoopt men later de beelden van de vijf Deutsche vorsten, die zich aan Luther's zijde schaarden, op te zetten.

Bij de inwijding en de feesten, die er aan gepaard gingen, hadden de „landsvader”, de prins-regent van Beieren, en tevens de Deutsche keizer zich laten vertegenwoordigen. Verder waren eenige kleinere Deutsche prinsen aanwezig: prins Ernst van Saksen-Meiningen, als vertegenwoordiger van den hertog; de erfprins van Hohenlohe-Langenburg, regent van Saksen-Koburg-Gotha; de erfprins van Reuss jongere linie. En verscheiden hunner spraken met geen onzeker geluid hun Protestantsche beginselen uit. In de kerk hield 31 Augustus Dr. Dryander, de opperhofprediker van keizer Wilhelm, de feestpreek.

Dinsdagavond werden de verschillende afgevaardigden begroet en vele redevoeringen werden er gehouden. Het meeste toejuiching vonden de toespraken van prins Ernst van Saksen-Meiningen en van prof. Mirbt, rector van de Marburgsche universiteit. Deze zeide o. a. „De Deutsche wetenschap kan de vergelijking met andere landen velen, maar dat zij den weg naar eer en roem is kunnen inslaan, dankt zij de Hervorming. Want de lucht, waarin de wetenschap leeft, is de vrijheid, en het vrije onderzoek is ontsproten uit de vrijheid van gelooven en weten, die Luther gepredikt heeft. Wie eens geleerd heeft, dat hij slechts met God en zijn geweten te maken heeft, een zoo innerlijk vrij geworden, werkelijk vrij Christenmensch, hij vraagt niet meer naar menschelijke

autoriteiten, wanneer hij verbleekte papieren navorscht, of de sterren onderzoekt of aan den vooruitgang der menschheid werkt. Toen het Evangelische volk te Spiers zich zelf volwassen verklaard had, was aan de Duitsche wetenschap de vrijheid verzekerd. Wel geeft ook tegenwoordig het sanctum officium te Rome nog bewijzen van werklust; maar zijn censuur is geen wegwijzer der wetenschap meer; wij beschouwen haar als bijdrage tot de beschavingsgeschiedenis”.

De geleerde professor is stellig verkeerd, als hij denkt, dat men geen menschelijke autoriteiten noodig heeft, wanneer men aan den vooruitgang der menschheid werkt. Luther was een groot man, die ontgezeneggelijk veel gedaan heeft voor de wetenschap, maar de wetenschap is slechts een gedeelte van hetgeen noodig is tot ontwikkeling en verhooging. Om verhoogd te kunnen worden in het Koninkrijk des Heeren moet men den doop en andere plechtigheden ontvangen onder de handen van menschelijke autoriteiten met goddelijk gezag. De uitdrukking: „Wie eens geleerd heeft, dat hij slechts met God en zijn geweten te maken heeft, een zoo innerlijk vrij geworden, werkelijk vrij Christenmensch” is een holle klank, het geluid van een klinkend metaal. De waarheid alleen kan ons vrij maken, en het is waarheid, wat onze Heiland eenmaal zeide: „Voorwaar, voorwaar zeg ik u: zoo ik iemand zende, wie dien ontvangt, die ontvangt mij; en wie mij ontvangt, die ontvangt Hem, die mij gezonden heeft”. Hadden wij alleen met God en ons geweten te doen, dan was een zichtbare kerkorganisatie niet noodig en dan zou het kerkbegrip, dat in verschillende belijdenissen van de ecclesia catholica (de onzichtbare kerk, als gemeenschap der geloovigen) gegeven wordt, juist zijn. Volgens de uitdrukkelijke verklaring van den Heere aan Joseph Smith, op zijn ernstig gebed, zijn die secten echter alle verkeerd, waarom er dan ook een volkómen kerkherstel plaats gevonden heeft in deze tijdsbedeeling. Thans zijn er weer personen, die, evenals in des Heilands dagen, iemand kunnen doopen tot vergeving der zonden, hem de handen opleggen tot het ontvangen van den Heiligen Geest, enz. Professor Mirbt en het gansche Protestantisme mogen roepen: „Niet noodig, niet noodig!” doch dat verandert de zaak niet, en eenmaal zullen zij bemerken, dat zij, door Gods ambtenaren te verwerpen, den Heere verworpen hebben.

I. K.

VERPLAATSING.

Ouderling Joseph M. Woodland is van de Rotterdamsche naar de Groninger Conferentie verplaatst.

Ouderling Uffo Uffens is verplaatst van de Rotterdamsche naar de Arnhemsche Conferentie.

DE GODSDIENST DER VADEREN.

„De godsdienst van mijn vader is goed genoeg voor mij. Hetgeen hem zalig maakte zal mij zalig maken. Hij was een goed mensch, en ik zal tevreden zijn als ik kom waar hij is.”

Mijn waarde vriend, gij zijt niet de eerste die ik die bewering heb hooren maken — haar maken in alle oprechtheid, ongetwijfeld, en als eene uitdrukking van liefde en eerbied voor den afgestorvene, die naar de geestenwereld gegaan is.

Wij zijn traag om het oude in iets op zijde te werpen, en in het bijzonder is dit waar bij een godsdienstig geloof, waaraan de dierbare herinneringen aan vader en moeder verbonden zijn; maar, waarde vriend, zelfs deze zouden bestuurd moeten worden door de wetten der rede en onderworpen aan het licht der waarheid. In mijne bespreking van dit onderwerp met u wil ik u geen oogenblik onnoodig pijn veroorzaken, indien ik het helpen kan; maar misschien kan ik dat niet; en ik hoop dat gij mij wilt gelooven wanneer ik zeg, dat wat het u ook moge bieden alleen ten doel heeft u goed te doen. „Doe wat is recht, en de Heer zal wel zorgen” is een regel van een lied dat wij zingen. Waarheid, gelijk een tweesnijdend zwaard, moge een voorbijgaande pijn veroorzaken wanneer zij gebruikt wordt om dwaling weg te suijden, maar dan kunnen wij toch niet zeggen, omdat des heelmeeesters mes pijnlijk is, dat het nooit gebruikt moet worden.

Zeer waarschijnlijk leefde uw vader volgens het beste licht dat hem gegeven was; en ik geloof dat iedereen, die dat doet, de mate zijner schepping vervult, en aangenomen wordt door God. Het is alleen wanneer het licht tot de menschen komt en zij hunne oogen sluiten en weigeren te zien, dat zij onder veroordeeling zijn. Jezus zeide: „En dit is het oordeel, dat het licht in de wereld gekomen is, en de menschen hebben de duisternis liever gehad dan het licht”. Ik zal het overige van den tekst niet aanhalen — het moge ietwat hardvochtig klinken, maar gij moogt het voor uzelf lezen. Het wordt gevonden in Johannes 3.

Wanneer ik zulke uitdrukkingen hoor, als gij gemaakt hebt, denk ik aan den man die de vensterluiken van zijn huis sluit om het zonlicht te beletten binnen te komen. Gij weet dat er altijd een argwaan is, dat de kamer niet in de beste orde is, wanneer dat gedaan wordt.

Laat ons een oogenblik zien waarheen uw geloof ons leiden zal. Wij lezen in een geschiedenis, die wij beiden gelooven, dat Noach kwam met een boodschap tot het volk zijner dagen. Het was een vreemde en ontstellende boodschap, maar het volk wilde niet bewogen worden uit de wagensporen van het lange gebruik. De uitkomst is welbekend. Dan hebben wij Abraham. Als hij eens gezegd had, dat de godsdienst

van zijnen vader goed genoeg voor hem was, wat dan? Hij zou dan niet de afgodendienst zijner voorvaderen afgeschud hebben, zijn vaderland verlaten, en een vader der geloovigen geworden zijn. De Joden verwierpen Christus. Zij zeiden, dat zij Mozes en de profeten hadden. Deze waren goed genoeg voor de vaderen; waarom waren ze dan niet goed genoeg voor hen? Wat van Luther, Calvijn, Knox en de overige hervormers? Ik weet, dat gij denkt dat de Roomsch-Katholieke Kerk niet de Kerk van God is, en dat de hervormers edele daden deden door er mede te breken. Hieruit ziet gij, dat de een of ander van gevoelen verschillen moest met zijnen vader, of de hervorming zou nooit plaats gevonden hebben.

Omdat uw vader zijn veld met een houten spade spitte is geen reden dat gij geen stalen ploeg zoudt gebruiken. Omdat hij achter een langzaamlopend paard reed, is geen reden dat gij niet in een automobiel moet rijden als gij het voorrecht hebt.

Het feit dat een geloof oud is, is geen verzekering dat het waar is — noch een bewijs dat het valsch is. Waarheid heeft geen bijzondere eeuw of bedeeing. Zij is hetzelfde gisteren, heden en in eeuwigheid, maar de menschen wijken van de waarheid af of maken haar duister, of bederven haar, of mengen er dwaling in; maar gelijk goud goud is, of het in de ruwe rots of in de schijnende kroon is, zoo is waarheid waarheid, in welken toestand zij ook gevonden wordt, en omdat de menschen tevreden zijn geweest met goud met slijk vermengd, is geen reden waarom wij niet het gezuiverde metaal zouden verlangen. Ik vermeen dat het de plicht van alle menschen is, het slijk van het goud af te zuiveren, zelfs indien in de bewerking sommige hunner geliefde schatten vernietigd zouden moeten worden en dan overgegoten in een volmaakten vorm.

Somtijds wil iemand niet over zijn godsdienstige geloofsinzichten spreken, uit vrees dat sommige bewezen mogen worden verkeerd te zijn. Zulk een persoon is getrouw aan zijn vooroordeel, maar niet aan de waarheid. Indien hij de waarheid liefhad, zou hij ten allen tijde bereid zijn een dwaling over te geven voor eene waarheid. Het blinde volgen van een belijdenis is niet vrij van gevaar. Het wordt gezegd, dat, toen het oorlogschip *Kearsage* verging op de Roncander Rif en zoovele dappere mannen omkwamen, de kapitein precies volgens zijn kaart zeilde. Maar de kaart was een oude en de verborgen rif was niet aangeduid. Moge het niet met u hetzelfde zijn, mijn vriend? Gij moogt uwe geloofsbelijdenis zoo getrouw en in gemoede volgen, maar zijt gij volkomen zeker dat zij juist is — dat zij geen herziening eischt? Oprecht te zijn beteekent niet altijd gelijk te hebben. Christus zeide tot Zijne discipelen: „De ure komt, dat een iegelijk, die u zal dooden, zal meenen Gode een dienst te doen”; en toen de Meester Zelf voor Pilatus gebracht was, en de schare Zijn leven eischte, waren zij zoo

zeker dat zij recht deden, dat zij uitriepen „Zijn bloed kome over ons, en over onze kinderen!” Paulus zeide van Israël in zijne dagen: „Ik geef hun getuigenis, dat zij eenen ijver tot God hebben, maar niet met verstand”. Zij waren oprecht, maar toch, omdat zij het evangelie verwierpen, misten zij de zegeningen die zij hadden mogen ontvangen.

Ik ontmoette eens een man die mij vertelde, dat hij God bad dat Hij nooit zou toestaan dat eenig ander godsdienstig geloof hem verzoeken mocht de kerk te verlaten, waaraan hij toen behoorde. Deze man bad niet om licht en waarheid. Hij was bevreesd voor onderzoek. Hij wilde blijven in de goot die zijne voorvaderen gemaakt hadden. Het was zoo gemakkelijk daarin voort te glijden. Had hij zijne godsdienstinzichten veranderd, het zou hem in strijd met zijne burens gebracht hebben. Hij mocht zijne positie verloren hebben. Zijn naam zou uitgeworpen zijn als boos, zonder twijfel; maar wat zou dat? „Wat zou het den mensch baten, zoo hij de geheele wereld won, en zijner ziele schade leed?”

Maar nu, waarde vriend, geef ik u deze getuigenis, dat het licht gekomen is — het is in de wereld gekomen — het is tot u gekomen. Open de vensterblinden, en laat het in uw hart en verstand schijnen. Het zal uwe vrees verjagen en u sterkte en moed geven. Het zal u helpen uw huis in orde te brengen als het in wanorde is. Het draagt het bewijs zijner waarheid in zich, want zij die doen zullen weten. Het is hier voor u om het aan te nemen of te verwerpen. Uw vader zou ongetwijfeld met blijdschap uwe dagen gezien hebben en een goed gebruik gemaakt hebben van hare voordeelen. Wie weet of hij niet wacht op u, dat gij iets doen zult, eerst voor uzelf en dan iets voor hem. Geloof mij, de beste manier waarop gij beide uwen vader en uwen God kunt eeren is de waarheid die tot u komt te ontvangen en dankbaar te zijn, dat zij in uwe dagen en tijd kwam.

N. A., in de *Mill. Star*.

CORRESPONDENTIE.

Wij ontvingen een schrijven van Ouderling Derk Koldewijn, waaraan wij het volgende ontleenen:

„Boven het gedruisch en gewoel eener strijdende, op wraak beluste wereld, dringt de echo van de woorden des Heilands, die hij aan het kruis bad, terwijl hij den smartelijksten en smadelijksten dood stierf, die zijne beulen hem konden doen ondergaan, tot ons door. De woorden, waarop wij zinspelen, zijn die van Lucas 23 : 34; „Vader, vergeef het hun, want zij weten niet wat zij doen”. In die woorden ligt opgesloten het sterkste bewijs van den Goddelijken oorsprong van Jezus van Názareth. Maar ook komen zij tot ons als een voorbeeld, ons door onzen Goddelijken Meester gegeven.

Toen de Heiland Zijne jongeren leerde zeide Hij: Bidt aldus: „Onze Vader, die in de hemelen zijt! uw naam worde geheiligd. Uw koninkrijk kome. Uw wil geschiede, gelijk in den hemel, alzoo ook op de aarde. Geef ons heden ons dagelijksch brood. En vergeef ons onze schulden, gelijk ook wij vergeven onzen schuldenaren. En leid ons niet in verzoeking, maar verlos ons van den booze. Want uw is het koninkrijk, en de kracht, en de heerlijkheid, in der eeuwigheid, amen”. Helaas! hoevelen onzer offeren dit gebed op tot onzen Vader in den Hemel, en verhinderen dan, door haat en wraakzucht te koesteren, dat het verhoord worde. Laat ons toch ontwaken en herinneren, dat God's Koninkrijk nimmer in volheid kan komen, en dat wij nimmer van den booze verlost kunnen worden, of nooit van ons leven ons dagelijksch brood in vrede en genoegten zullen kunnen eten, alvorens wij leeren, onzen schuldenaren te vergeven, gelijk wij wenschen vergeven te worden. Heiligen der Laatste Dagen, broeders en zusters, laat ons met hart en ziel voor onze vijanden leeren bidden, zooals onze Heiland voor Zijne vijanden bad: „Vader, vergeef het hun, want zij weten niet wat zij doen”. Wanneer wij dit volbracht hebben, zijn wij ver op den weg tot volmaking. Moge de Heere ons daartoe kracht geven”.

Eenigen tijd geleden vertrok een onzer vrienden, de heer A. Guis, uit Dordrecht naar Argentinië, Zuid-Amerika. Wij hadden het genoegten, een schrijven van hem te ontvangen uit Rosario, waaruit wij niet kunnen nalaten het volgende over te nemen:

„Ik was verblijd, hier de „Ster” te mogen ontvangen, welker inhoud medewerkt om mij den tijd hier een beetje aangenaam te maken. Een zending van de Mormonen is hier niet. Het is hier bijna alles Katholiek, uitgezonderd enkele Hollanders, die hier een lokaal hebben, waar zij bijeenkomen om over den Bijbel te spreken. Argentinië is nog onbeschaafd en toch in zekere mate fatsoenlijk. De menschen zijn best, hoewel er van vele natiën vertoeven, maar ook zijn er vele lieden, die hier zijn omdat ze in hun vaderland niet meer geëerd werden of er niet vrij genoeg waren. Het is hier een republiek, waar dus vrijheid heerscht. De landstaal is Spaansch. Thans is het hier winter, maar deze is gelijk aan den Hollandschen zomer: prachtig weer dus. Het klimaat is zeer geregeld. De muskietenplaag is erg. Wat den vooruitgang betreft, viel Argentinië mij zeer tegen. Men is hier stellig zeer veel bij Noord-Amerika ten achteren. Ik hoop eenmaal in Utah te komen”.

't Woord der Wijsheid is een zegen
Hem, die 't eerlijk onderhoudt,
Heeft er iemand iets op tegen,
Wis dat 't eenmaal hem berouwt.

I. K.

ZENDINGSNIEUWS.

Het zendingswerk in België is in den laatsten tijd zeer voorspoedig. In de vorige maand mochten de zendelingen aldaar dertien nieuwe leden door den doop in de Kerk brengen. Ouderling Ballif, die thans over de Luiksche Conferentie presideert, bericht ons, dat de vooruitzichten schoon zijn. De ouderlingen zijn met onvermoeiden ijver bezig aan hunne heilige taak.

President Hugh J. Cannon, van de Zwitsersche en Duitsche zending, schrijft dd: 20 Augustus 1904 aan de *Millennial Star*: „De ambtenaren in Dresden zijn besloten ons werk geheel te belemmeren, en hebben de Heiligen aangezegd, dat vergaderingen, van welken aard ook, beslist verboden zijn. Een ieder die zulk een vergadering bijwoont is strafbaar met een boete van driehonderd mark, of zes maanden gevangenis. Het zal een tamelijk ernstige slag zijn voor het werk, wat hetreft het verkrijgen van nieuwe bekeerlingen. Ik denk dat de Heiligen er niet ernstig onder lijden zullen. Wij ontvangen een groot aantal brieven uit onderscheidene deelen van Duitschland en Oostenrijk van lieden die indirect van ons gehoord hebben en verdere inlichtingen inwinnen. Wij houden eveneens briefwisseling met een gezin in Rusland. Zij verlangen er zeer naar, dat hun ouderlingen gezonden worden”. De toestand in Dresden nadert zeer nabij dien van de middeleeuwen, toen het bijwonen van godsdienstoefeningen gestraft werd met geldboeten, gevangenisstraf, ja zelfs met den dood. Men denke slechts aan den tijd der hagepreeken. En dat in onze verlichte 20ste eeuw!

VARIA

DE BEVOLKING DER AARDE.

Volgens „Petermanus Mitteilungen” bedraagt de bevolking der aarde op het oogenblik 1,503,300,000 zielen, die samen 144,110,600 vierk. kilometers bewonen, zoodat door elkander tien menschen per vierk. kilometer wonen.

Afzonderlijk genomen staat Europa met 40 menschen per vierk. kilometer bovenaan. Dan volgt Azië met 18.

Afrika en Noord-Amerika hebben maar 5, Zuid-Amerika maar 2 en Australië zelfs maar 0.7 bewoners per vierk. kilometer.

Op de 12,873,000 vierk. kilometers van het Poolgebied wonen naar raming maar 91,000 menschen.

Europa telt op 9,723,600 vierk. kilometers 392,264,000 bewoners.

De omgang in de gemeenschapswereld beschaaft velen van buiten en maakt hen van binnen ruw.

PLICHT.

Acht u niet onteerd, omdat gij de verzoeking gekend hebt. Socrates was tweevoudig groot door het bedwingen van zijn ander ik.

+#+

Het geduld is niet lijdelijk; integendeel, het is handelend; het is ingehouden kracht.

+#+

Onschuld is als de opaal; zij wordt onbeteekenend geacht door wie haar glans niet opmerken.

+#+

Zoo de vermaken dezer wereld niet rein zijn, ligt de schuld alleen aan onze eigene onreinheid.

+#+

De plicht frons slechts de wenkbrauwen zoolang gij hem schuwt; volg zijn roepstem en hij lacht u toe.

+#+

Hoeveel meer geduld zou men met anderen hebben, indien men hunne gebreken als dwaasheden beschouwde.

+#+

De plicht is voor sommigen een dwangbuis.

+#+

De liefde schept de wereld, de plicht onderhoudt haar.

+#+

Zich vrij te maken van de plicht, is de daad van een krankzinnige, of van een misdadiger.

CARMEN SYLVA.

I N H O U D:

Feuwige Straf	Blz. 281	De God-dienst der Vaderen	Blz. 291
Rotterdamsche Conferentie	„ 287	Correspondentie	„ 293
Ontslag	„ 288	Zendingsnieuws	„ 295
Aangekomen	„ 288	Varia	„ 295
Een merkwaardig Kerkgebouw	„ 289	Plicht	„ 296

Uitgave van WILLARD T. CANNON, Boezemsingel 116, Rotterdam.

Verkrijgbaar in alle vertakkingen der Zending in Nederland.

Abonnementsprijs per jaar:

Nederland f 1.80, België fr. 4.50, Amerika \$ 1.00.

Per exemplaar 10 cent.